

የአዲስ አበባ ንግድና የዘርፍ ማህበራት ምክር ቤት የግብዓት ተቋም

The Addis Ababa Chamber of Commerce and Sectoral Associations
Arbitration Institute

የአጭዲኮሽን ደንብ Adjudication Rules

መስከረም 3 ቀን, 2000 ዓ.ም

ማ ቱ

ክፍል አንድ

ቅላላ

አንቀጽ

ቶ

አንቀጽ 1 - ስሜ	1
አንቀጽ 2 - ትርጉም	1
አንቀጽ 3 - የደንብ ተፈጻሚነት ወሰን	2
አንቀጽ 4 - መቶ / ርስተር /	3
አንቀጽ 5 - የአጭዲኬሽን የአፈፃፀም ሁኔታ	3

ክፍል ሁለት

የአጭዲኬሽን ሂደት አጀማመር

አንቀጽ 6 - የአጭዲኬሽን ሂደትን የማስፈፀሚያ ደንቦች	4
አንቀጽ 7 - አጭዲኬሽን የሚመራበት ቋንቋ	4
አንቀጽ 8 - ጉዳይን ለአጭዲኬሽን ስለማቅረብ	4
አንቀጽ 9 - ስለ ሂደቱ ሚስጥራዊነት	5
አንቀጽ 10 - ውክልና	5
አንቀጽ 11 - የአጭዲኬሽን ጥያቄ አቀራረብ	6
አንቀጽ 12 - የመከላከያ መልስ	7

ክፍል ሦስት

የአጭዲኬሽን ሥርዓት አፈፃፀም

አንቀጽ 13 - የአጭዲኬተር አሻሻያና ብዛት	8
አንቀጽ 14 - ምርጫን ስለመቀበልና የገለልተኝነት ማረጋገጫ	9
አንቀጽ 15 - አጭዲኬተርን ስለመቃወም	9

አንቀጽ 16 - አጁዲኬተሩ ሥራውን ስለመልቀቅ-----	10
አንቀጽ 17 - አጁዲኬተሩን በሌላ ስለመተካት-----	10
አንቀጽ 18 - የአጁዲኬተሩ/ሮቹ አሰያዮም ሂደት -----	11
አንቀጽ 19 - የአጁዲኬተሩ ሥልጣንና ተግባር -----	11
አንቀጽ 20 - ስለቃል ርገገ -----	12
አንቀጽ 21 - አዲስ የክስ ጥያቄ ስለማቅረብ-----	13

ክፍለ አራት

የአጁዲኬሽን ውሳኔ አሰጣጥ

አንቀጽ 22 - የውሳኔ አሰጣጥ -----	13
አንቀጽ 23 - የውሳኔው ፎርምና ሊያካትታቸው የሚገቡ ጉዳዮች-----	14
አንቀጽ 24 - ውሳኔ የመስጫ የጊዜ ገደብ -----	14
አንቀጽ 25 - ውሳኔን ስለማሳወቅ -----	14
አንቀጽ 26 - የውሳኔ እርማት ወይም አተረጓጎም-----	15
አንቀጽ 27 - ውሳኔው ለቀጣይ ክርክር ሊቀርብ ስለመቻሉ-----	15

ክፍል አምስት

ልግ ልግ

አንቀጽ 28 - ለአጁዲኬተሩ የሚከፈል ዋጋ-----	15
አንቀጽ 29 - የቀን ክፍያ ተመን -----	16
አንቀጽ 30 - የጉዞና የሌሎች ወጭዎችን ክፍያ በሚ መለከት -----	16
አንቀጽ 31 - የአከፋፈል ሁኔታ -----	16
አንቀጽ 32 - ለአስተዳደራዊ አገልግሎት አጁዲኬተር ለመሾምና በአጁዲኬተሩ የሚቀርብ ተቃውሞን ለመወሰን ስለሚከፈል ክፍያ -----	17
አንቀጽ 33 - ታክስና ሌሎች ክፍያዎች-----	18
አንቀጽ 34 - በግላላነት መጠየቅን ስለመተው-----	18
አንቀጽ 35 - ስለአባሪዎች -----	18
አንቀጽ 36 - ደንቡ ተፈጻሚ የሚሆንበት ጊዜ -----	18

የአዲስ አበባ ንግድና የዘርፍ ማህበራት ምክር ቤት አጁዲኬሽን ደንብ

የአዲስ አበባ ንግድና የዘርፍ ማህበራት ምክር ቤት ከዚህ በኋላ «ምክር ቤት» ተብሎ የሚጠራው የንግድ ሕብረተሰብ አለመግባባቱን በአጁዲኬሽን ለመፍታት ያለውን ፍላጎት በመገንዘብ፤

የአዲስ አበባ ንግድ እና የዘርፍ ማህበራት ምክር ቤት በንግድ እና የዘርፍ ማህበራት ምክር ቤቶች መቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 341/1995 ለጉባኤው በአንቀፅ 8(1) ሠ እና (2) በተሰጠው ሥልጣን እና ይህንኑ ሥልጣን በውክልና ለዲሬክተሮች ቦርድ በሰጠው መሰረት ይህንን የአጁዲኬሽን ሰንብ አወጥቷል።

ክፍል አንድ □ ቅ ላ ላ

አንቀጽ 1 - ስጋጫ፤

ይህ ደንብ « የአዲስ አበባ ንግድና የዘርፍ ማህበራት ምክር ቤት የአጁዲኬሽን (Adjudication Rules) 2000» ደንብ ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

አንቀጽ 2 - ትርጉም፤

የቃሉ አገባብ በሌላ አኳኋን ካላመለከተ በስተቀር በዚህ ደንብ፤

- 1) «አጁዲኬሽን» (Adjudication) ማለት -አለመግባባቱ የተ□□ረበትን ቶቴጃ መርምሮ ውሳኔ የመስጠት ሂደት ነው።
- 2) «አጁዲኬተር» (Adjudicator) ማለት - /የምህንድስና ሙያ ያለው/ አለመግባባት □ጥረናል ባሉት ባለጉዳዮች ወይም ጉዳዩን አይቶ ዳኛ ለመምረጥ ሥልጣን በተሰጠው አካል የተከሰተውን አለመግባባት መርምሮ ውሳኔ ለመስጠት የተመረጠ ዳኛ ማለት ነው።
- 3) «የአጁዲኬሽን ስምምነት» ማለት - ማናቸውንም የግንባ□ ሥራ ለማካሄት በተዋዋሉ ሁለት ወገኖች መካከል የሚነሳውን አለመግባባት በዚህ ደንብ መሠረት ለመቼት ያደረጉት ስምምነት ነው።

- 4) «አጁዲኬተር ለመምረጥ ቤት ስም አካል» ማለት የአዲስ አበባ ንግድና የዘርፍ ማህበራት ምክር ቤት የግልግል ተቋም ነው።
- 5) «ቤት» ማለት ባለጉዳዮቹ የተዋዋሉት የግንባታ ሥራ ቤት ነው።
- 6) «ውሳኔ» ማለት አለመግባባቱን እንዲቆይ በተመረጠው ወይም በተመረጡት አጁዲኬተሮች ቤት ስም ማንኛውም ስራ ለሰጠው ወሳኔ ነው።
- 7) «የተክንክ ኮርት» ማለት በምር ቤቱ የዲሬክተሮች ቦርድ ቤት ስም ለመረጠው ለቤት ስም ለመረጠው ተቋም ስም አመራር አካል ነው።
- 8) «አለመግባባት» ማለት ማናቸውም የግንባታ ሥራ ሂደት በአሰሪውና በኮንትራክተሩ መካከል አለመግባባት ተፈጥሮ በአጁዲኬሽን እንዲታይ ለተቋሙ የቀረበ ጉዳይ ነው።
- 9) «ተቋም» ማለት የአዲስ አበባ ንግድና ዘርፍ ማህበራት ምክር ቤት የግልግል ተቋም ነው።
- 10) «ባለቶቴጃ» ማለት - የኮንትራክሽን ውል ተዋዋይ ነው።
- 11) «አመልካች» ማለት - የአጁዲኬሽን ጥያቄ የሚያቀርብ ወገን ነው።
- 12) «መልስ ሰጪ» ማለት - ለተጠየቀው የአጁዲኬሽን ጉዳይ መልስ የሚያቀርብ ነው።
- 13) «ሥራ» ማለት - ማናቸውም የባለጉዳዮች መካከል በተደረገው የግንባታ ስራ ስም የአማካሪነት ስምምነት የተጠቀሰ ሥራ ነው።

2. በሌላ ሁኔታ በግልፅ ካልተመለከተ በስተቀር ለወንድ ምክር ቤት ስም ለሌት ምክር ቤት ስም ስለሌለው፡፡

አንቀጽ 3 - የደንብ ተፈጻሚነት ወሰን፣

1. ይህ ደንብ ማናቸውም አለመግባባታቸውን በዚህ ደንብ መሠረት ለመፍታትና የኮንትራክሽን ሥራ ለመሥራት በተዋዋሉ ወገኖች ላይ ተፈጻሚ ይሆናል። ጉዳዩን በዚህ ደንብ መሠረት ለማስተገድ በውሉ ውስጥ የአዲስ አበባ ንግድና የዘርፍ ማህበራት ምክር ቤት ፡፡
2. ከላይ በንዑስ አንቀጽ 1 የተጠቀሱ ቢኖርም አንድ ባለጉዳይ የተከሰተን አለመግባባት በዚህ የአጁዲኬሽን ደንብ መሠረት ለመጨረስ ተቋሙን ሲጠይቅና ተቋሙም የሌላውን ወገን ፈቃደኝነት ጠይቆ በተሰጠው የጊዜ ገደብ ተጠቅሞ ጥያቄውን መቀበሉን በፅሁፍና በፊርማው ካረጋገጠ፣ ጉዳዩ በደንብ መሠረት ይስተናገዳል።

3. ተቋሙ አጁዲኬተር መርጦ እንዲሾም ሲጠየቅ እና ጥያቄው ተቀባይነት ሲያገኝ ደንቡ ተፈጻሚ ይሆናል።

አንቀጽ 4 - መግቢያ / ርዕስተር /

1. ተቋሙ ለሥራው አመቺ ይሆነው ዘንድ በኮንትራክቸን መልክ የሥራ ልምድ ያላቸውን አጁዲኬተሮች ማስረጃና ሌሎች የሥራ ልምድ የያዘ መዝገብ ይኖረዋል።

2. በተቋሙ መዝገብ ሊመዘገብ የሚገባው አጁዲኬተር የሚከተለውን ማሟላት ይኖርበታል፡-
 - ሀ. የሲቪል ምህንድስና፣ ግብርና ኮንትራክቸር የከተማ ፕላን ወይም ተመሳሳይ ትምህርት እና ልምት ስላሉ፤
 - ለ. ከላይ የተጠቀሰው ባለሙያ ለመሆኑ ቢቻል በአጁዲኬቸን ተገቢውን ስልጠና የወሰደ መሆኑን የሚገልፅ ማስረጃ፤
 - ሐ. መልካም ሥነ-ምፅብር ስላሉ፤ በሕብረተሰቡ ዘንድ ከበሬታን ያተረፈ፣ በእምነት ማጉደል ወንጀል ተከሶ ያልተፈረደበት።

አንቀጽ 5: የአጁዲኬቸን የአፈጻጸም ሁኔታ

1. አጁዲኬተሩ አለመግባባት በተፈጠረበት ጉዳይ ላይ ውሳኔ ይሰጣል።
2. በአጁዲኬተሩ ተሰጥቶ ውሳኔ በባለጉዳዮቹ መካከል አስገዳጅነት ይኖረዋል። ውሳኔው በረዕስ ላይ ባለጉዳይ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 3 መሠረት ቅሬታ ማቅረብ ቢሆንም እንኳ ውሳኔውን ማቅረብ ማቆም ፅንሰ ስር አለበት።
3. ማናቸውም በውሳኔው ቅር የተሰኘ ወገን በጉሉ በተጠቀሰው ቁጥር በሰዓት ላይ በውሉ የተጠቀሰ ቀን ገደብ ከሌለ ውሳኔው በደረሰው በ14 ቀን በሰዓት በውሳኔው ላይ ያለውን ቅሬታ በመግለፅ ለሌላው ወገንና ለአጁዲኬተሩ ማሳወቅ ይኖርበታል። በውሳኔው ቅር የተሰኘው ወገን ቅር የተሰኘበትን ምክንያት ማቅረብ ለመፅለን ይችላል።
4. የአጁዲኬተሩ ውሳኔ ለባለጉዳዮቹ በደረሰባቸው በ14 ቀን ላይ እንደነገሩ ሁኔታ በጉሉ በተጠቀሰው ቁጥር ተክቶ በሰዓት ቅሬታ ያለው ወገን ተቃውሞውን ገልጎ ለሌላው በንሁኑ ካላስጠየቀ በስተቀር፣ ውሳኔው በሁሉም ወገኖች ዘንድ የፀና ይሆናል። ባለጉዳዮቹም ለውሳኔው ተገዥ ይሆናሉ።
5. ውሳኔው እንደ ስምምነታቸው በግልግል ዳኝነት ወይም ሥልጣን ላለው ፍ/ቤት ቀርቦ ለክፍያ ተረጎሞ በባለጉዳዮቹ ላይ አስገዳጅነት ይኖረዋል። እንደውሳኔው አልተፈፀመልኝም የሚል ወገን በተሰጠው ቁጥር ተክቶ በግልግል ዳኝነት ለመጨረስ

ከተስማሙ እንደ የአግባቡ ለግልግል ዳኞች ጉባኤ ካልሆነም ለፍ/ቤት አቅርቦ ሊያስወስን ይችላል።

6. ማናቸውም ባለጉዳይ በውሳኔው ላይ ያለውን ተቃውሞ የሚገልፅ ማስጠንቀቂያ ክስጠ፣ ወይም አጁዲኬተሩ በደንቡ አንቀጽ 24 በተሰጡት ጠቅላይ ጽ/ቤት ስር ውሳኔውን ካልሰጠ፣ አጁዲኬተሩ ውሳኔ የመስጠት ችሎታ ከሌለው፣ አጁዲኬተሩ ከሞተ፣ ወይም መጥፋቱ በሕግ ከተረጋገጠ፣ ጉዳዩ ባለጉዳዮቹ በመረጡት አካሄድ በሌላ አጁዲኬተር ወይም በግልግል ዳኞች ጉባኤ ወይም በፍ/ቤት እልባት እንዲያገኝ ጁረራል።

ክፍል ሁለት

የአጁዲኬሽን ሂደት አጀማመር

አንቀጽ 6 - አጁዲኬሽን ሂደትን የማስፈፀሚያ ደንቦች

1. የአጁዲኬሽን አራፃፀም ሂደት በዚህ ደንብ መሠረትና ባለጉዳዮቹ የሚስማማባቸው ተጨማሪ ደንቦች ካሉ፣ ባለጉዳዮቹና እና አጁዲኬተሩ በሚያወጣቸው ሌሎች የሥነ-ሥርዓት ሂደቶች በእነሱ ጭምር ይመራል።
2. በማናቸውም ጊዜ ባለጉዳዮች በእኩልነት የመስተናገድና መሰማት መብት ይከበራል።

አንቀጽ 7 - አጁዲኬሽኑ የሚመራበት ቋንቋ

1. ባለጉዳዮቹ አጁዲኬሽኑ የሚመራበትን ቋንቋ በስምምነታቸው ላይ አስቀድመው ጁቸልነሉ።
2. ጁህን የሚመለከት ስምምነት ከሌለ፣ አጁዲኬተሩ ጁም አጁዲኬተሮቹ ቋንቋውን ይወስናሉ።
3. አጁዲኬተሩ በሌላ ቋንቋ የተፃፈን ማስረጃ ጉዳዩ በሚሰማበት ቋንቋ ተተርቶም እንዲቀርብ ለማዘዝ ይችላል።

አንቀጽ 8 - ቶቴይን ለአጁዲኬሽን ስለማቅረብ

1. ባለጉዳዮች ጉዳያቸው በአጁዲኬሽን እንዲያልቅላቸው ለተቋሙ በሚከተለው አካሄድ ማቅረብ ይኖርባቸዋል።

- ሀ. ለተቋሙ አንድ ኦርጂናል ፣
- ለ. አንድ ሰነድ ለሌላው ባለጉዳይ፣
- ሐ. በአጁዲኬተሮቹ ቁጥር ልክ በቂ ኮፍ፣
- መ. የአጁዲኬተሮቹ ቁጥር ግልፅ ካልሆነ፣ ተቋሙ እንዲያቀርቡ በጠየቃቸው መጠን ሰነዶችን ማቅረብ ይጠበቅባቸዋል።

2. ባለጉዳዩ የአጁዲኬሽን ጥያቄውን ሲያቀርብ በዚህ ደንብ አባሪ አንድ በተያያዘው ሰንጠረዥ የተጠቀሰውን የማይመለስ ቅጥሚ አፍ ለተቋሙ የመክፈልና የክፈለበትንም ማስረጃ አያይዞ ማቅረብ አለበት።

አንቀጽ 9 - ስለ ሂደቱ ሚስጥራዊነት፣

1. ባለጉዳዮቹ በሌላ አካሄድ ካልተስማሙ ወይም የሕግ አስገዳጅነት ከሌለ በስተቀር፣ ማናቸውም ለአጁዲኬሽን ቀረበ መረጃ ሁሉ ሊያገለግል የሚችለው ለአጁዲኬሽን ሂደቱ ብቻ ነው።
2. ባለጉዳዮቹ በሌላ አካሄድ ካልተስማሙ በስተቀር፣ አጁዲኬተር ሆኖ የሠራን ሰው ከጉዳዩ ጋር በተጠቃሚ ማናቸውም ቀጣጅ የክርክር ሥርዓት በዳኝነት፣ በግልግል በዳኝነት፣ በሙያ ምስክርነት - ወይም የአንደኛው ባለቶቴጅ ተጠቃሚ ወይም አማካሪ ሆኖ ሊያገለግል አይችልም።
3. ሌላ በፅልን ተጠቃሚ ተቃራኒ ስምምነት ከሌለ በስተቀር፣ ባለጉዳዮቹ በቀጣዩ የክርክር ሂደት አጁዲኬተሩን ወይም ከአጁዲኬተሮች አንደኛውን የግልግል ዳኛ፣ ሙሉ ምስክር፣ ወይም አማካሪ ላለማድረግ ወይም በምስክርነት ላለመጥራት ግዴታ እንደገቡ ይቆጠራል።
4. ባለቶቴጅ በሚስጥር እንዲጠበቅለት የጠየቀውን መረጃ አጁዲኬተሩ፣ ጁም ተቋሙ ጽ/ቤት ጉዳዩን በሚስጥር የመጠበቅና አጁዲኬሽኑን ሂደት በተመለከተ ምንም አይነት ዶክመንት ወይም መረጃ ሊሰጥ አይችልም

አንቀጽ 10 - ውክልና

1. በባለ ጉዳዮቹ በሌላ አካሄድ ስምምነት ካልተጠቃሚ በስተቀር ወይም በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 የተሸለፉ እንደተጠበቀ ሆኖ፣ ማናቸውም ባለጉዳይ ሂደቱን በራሱ ወይም በሚወክለው ተወካይ ወይም አማካሪ አማካኝነት ሊያካሂድ ይችላል።

2. አጁዲኬተሩ በሌላ አካሄድ ካልፈቀደ በስተቀር በጉዳዩ ላይ ስቃይ ክርክር በሚካሄድበት ጊዜ ባለጉዳዩ ከአንድ ተወካይ በላይ ሊወክል አይችልም።

አንቀጽ 11 - የአጁዲኬሽን ጥያቄ አቀራረብ

1. አመልካች ጉዳዩ በአጁዲኬሽን እንዲታይለት መፈለጉን ገልጾ፣ ለተቋሙ ማመልከት ይኖርበታል።
2. ጥያቄውም በአመልካቹ ወይም የውክልና ሥልጣን ባለው ተወካይ ተፈርሞና የሚከተሉትን አካትቶ መቅረብ ይገባዋል።

- ሀ. የባለጉዳዮቹ ስምና አድራሻ፣
- ለ. የጉዳዩን ይዘትና የገንዘብ መጠን፣
- ሐ. አመልካቹ ላቀረበው ክስ ደጋፊ ናቸው የሚላቸውን ሰነዶች፣ ድርጅት፣ ስኬጃዎችና የፅሁፍ ልውውጦች፣
- መ. አመልካች እንዲወስንለት የፈለገው ውሳኔ፣
- ሠ. የአጁዲኬተሩን አሻሻጊ ሁኔታና ብዛታቸውን የሚገልፅ ወይም የሚያመለክት ሁኔታና የአመራረጣቸውን ሁኔታ የሚገልፅ ሁኔታ ካለ፣
- ረ. አለመግባባት ለተነሳበት ጉዳይ አግባብነት ያለው ሕግ፣
- ሰ. ተጠያቂ መረጃ ስለሚቀጥሉ ሕግ ማቆላለጥ መረጃ ካለ፣
- ሸ. ጉዳዩ በአጁዲኬሽን ስለሚታይበት የሥነ-ስርዓት ሂደት፣ በታና ቋንቋን አስመልክቶ የሚገልፅ ካለ፣
- ቀ. ጠበቃ ተመርጦ ከሆነ ለጠበቃ ሰነድ ማረጋገጫ፣
- በ. ጉዳዩን በአጁዲኬሽን ለመጨረስ የተደረገው ስምምነት፣

3. ተቋሙ ማመልከቻው በደረሰው በ5 የሥራ ቀናት ውስጥ ጉዳዩን ለተጠሪ ሰነድ ስታውቃል፣ አመልካቹ ጥያቄውን ለተቋሙ በፅልባ ስነሳቀ ትረስ የአጁዲኬሽን ጥያቄውን በቀጥታ ለሌላው ባለጉዳይ ለመስጠትም ይችላል።

4. በአጁዲኬሽን እንዲታይ የሚቀርበው ማስጠንቀቂያ ማረጋገጫ ቀን የአመልካቹ ዓቅቤ ለመልስ ሰነድ ወይም ለሕጋዊ ወኪሉ ከደረሰበት ቀን ጀምሮ ይሆናል። በዚህ ደንብ ውስጥ የተጠቀሰው የጊዜ ገደብም መቆጠር የሚጀምረው ጥያቄው ለመልስ ሰነድ ከደረሰው ቀን ማግስት ጀምሮ ይሆናል። ይህ ቀን በኢትዮጵያ የሥራ ቀን ካልሆነ ጊዜው በሚቀጥለው የሥራ ቀን ጀምሮ ይቆጠራል።

5. የአንድ የአጁዲኬሽን ሥርዓት እንደተጀመረ የሚቆጠረው አጁዲኬተሩ ስም ሰነድ አጁዲኬተር የክሱን ማመልከቻና ደጋፊ ሰነዶች ከተቀበለበት ቀን ጀምሮ ይሆናል።

6. ባለጉዳዮቹ የአጁዲኬተሩን እርዳታ ሳይጠብቁ በማናቸውም ጊዜ አለመግባባታቸውን በስምምነት ለመጨረስ ይችላሉ።

አንቀጽ 12 - የመከላከያ መልስ፣

1. መልስ ሰጭው የክሱ ማመልከቻ ከደረሰው ቀን ጀምሮ በ30 ቀናት ውስጥ ለቀረበበት ክስ መልሱንና ማስረጃም ካለው ማስረጃውን ጭምር አይይዙ ለተቋሙ መልስ መስጠት አለበት፤ ሆኖም ተቋሙ አሳማኝ ምክንያት ከቀረበለት ይህን ቀን ሊፈቀድ ይችላል።

2. መልሱ፣ መቅረብ የሚገባው በመልስ ሰጭው ወይም በሕጋዊ ወኪሉ ተፈርሞ ሲሆን፣ የሚከተሉትን ማካተት ይኖርበታል።

- ሀ. የመልስ ሰጭው ስምና አድራሻ፣
- ለ. የክሱ መከላከያ መልስ መግለጫ፣
- ሐ. ለቀረበው መከላከያ መልስ ደጋፊ ሰነዶች፣ ማለትም ድርይንግ፣ ስኬጁውል ፋይል ፣
- መ. ለቶቱ ስለሚመረጡ አጁዲኬተር፣ ስለብታቸው፣ ወይም ስለአመራረጡ ጠቋሚ የሆነ ስምምነት ካለ፣
- ሠ. የቀረበውን የመከላከያ መልስ ማጠቃለያ መረጃና ጠቃሚ ናቸው የሚባሉ ማናቸውም ተያያዥ ሰነዶች፣
- ረ. ለጉዳዩ አወሳሰን ይጠቅማሉ የሚባሉ ጠቋሚ ደንቦች ሁሉ ካሉ፣
- ሰ. ጠበቃ ሆኖ የሚከራከር ሰው ከተመረጠ፣ ተሰጥቶውን ሕጋዊ የውክልና ስልጣን ማስረጽ፣

3. ተቋሙ ከመልስ ሰጭ መልስና ማስረጃዎች በደረሱት በ5 የሥራ ቀናት ውስጥ ለአመልካች ይልካል። ሆኖም መልስ ሰጭው ለተቋሙ ፅልባ ስለሌለበት ትረስ ያቀረበውን መልስና ማስረጃ ለአመልካች በቀጥታ ለመላክ ይችላል።

ክፍል ሦስት

የአጁዲኬሽን ሥርዓት አፈፃፀም

አንቀጽ 13 - የአጁዲኬተር አሻሻያ ጠቀሜታ

1. ባለጉዳዮቹ አለመግባባታቸውን በአንድ አጁዲኬተር ለመጨረስ ከተስማሙ፣ ሁለቱም በጋራ አንድ አጁዲኬተር ይመርጣሉ። ሆኖም ባለጉዳዮቹ ጥያቄ ባቀረቡ በ8 ቀን ውስጥ አጁዲኬተሩን ለመምረጥ ካልቻሉ፣ በአንደኛው ወገን ጠያቂነት ወይም በተዋዋሉት ውል መሠረት ተቋሙ አጁዲኬተር መርጦ ይሾምላቸዋል።
2. ባለጉዳዮቹ አለመግባባታቸውን በዚህ ደንብ መሠረት ለመጨረስ ተስማምተው በውሉ የአጁዲኬተሩ ጠቀሜታ ካልተገለፀ፣ በአንድ አጁዲኬተር እንዲታይ እንደተስማሙ ጁቆራል።
3. አጁዲኬሽኑ በሦስት አባላት እንዲካሄድ ከተደረገ፣ ባለጉዳዮቹ በጋራ ሁለት አጁዲኬተሮች ይመርጣሉ። ሁለቱ አጁዲኬተሮች በተመረጡ በ8 ቀን ውስጥ ሦስተኛውን አጁዲኬተር ጠቁመው ለባለጉዳዮቹ ውሳኔ ያቀርባሉ።
4. ባለጉዳዮቹ በ8 ቀን ውስጥ የተጠቆመውን አጁዲኬተር ካልመረጡ፣ ጁም ሁለቱ ተመራጮች በተሰጡ ጁቆ ተቆጣጣሪ መርጦ ካላሳቁ፣ በአንደኛው ባለቶቴጅ ጁቆነት ተቋሙ ሦስተኛውን አጁዲኬተር ይመርጣል።
5. ማናቸውም አጁዲኬተር ሆኖ የተመረጠ ሰው በመሞቱ ወይም ሥራውን በመልቀቁ ምክንያት ለመተካት ሲያስፈልግ፣ በምትኩ የሚመረጠው አጁዲኬተር የፊትኛው አጁዲኬተር በተመረጠበት አኳኋን ይሆናል። የተተካው አጁዲኬተር በሥራ ላይ በነበረ ጊዜ የፈፀማቸው ሥራዎች ሁሉ ዋጋ ይኖራቸዋል።
6. አጁዲኬሽኑ የሚካሄደው ሦስት አባላት ባሉት ጉባኤ በሆነ ጊዜ አንደኛውን አጁዲኬተር መተካት ሲያስፈልግ፣ እስኪተካ ድረስ ሁለቱ አጁዲኬተሮች ሥራቸውን ይቀጥላሉ። ሆኖም ባለጉዳዮቹ በሌላ አኳኋን ካልተስማሙ በስተቀር፣ ምትክ አጁዲኬተር እስከሚተካ ድረስ ሁለቱ አጁዲኬተሮች ብቻ የቃል ክርክር ሊያካሂዱ ወይም በጉዳዩ ላይ ውሳኔ ለመስጠት አይችሉም።

7. ተቋሙ አጁዲኬተሩን በሚሾምበት ቋጩ የአጁዲኬተሩን ችሎታ፣ ከጉዳዩ ጋር ያለውን ግንኙነት፣ ተገቢው ጊዜውን ሊሰጥ መቻሉን፣ የቋንቋ ችሎታውን እና ሌሎችም አስተያየቶችን ወይም የባለ ጉዳዩን ጥያቄ ግምት ውስጥ በማስገባት ይሆናል። ተቋሙ ከሮስተሩ ከተመዘገቡ አጁዲኬተሮች መካከል መርጦ ለመሾም ይችላል።
8. ተቋሙ ሠራተኞች አጁዲኬተር ሆነው ሊመረጡ አይችሉም።
9. ተቋሙ የአጁዲኬተሩን መሾም በ10 ቀን ውስጥ ለአመልካቹ ማሳሰቢያ ይላካል።

አንቀጽ 14 - ምርጫን ስለመቀበልና የገለልተኝነት ማረጋገጫ

1. ተቋሙ በአጁዲኬተርነት ለተመረጠው ሰው አጁዲኬተር ሆኖ የተመረጠ መሆኑን በመፅላን፣ ሹመቱን ይቀበለው ወይም አይቀበለው እንደሆነ ጉዳዩን በ5 ቀን ውስጥ እንዲገልፅለት ይልካል።
2. አጁዲኬተሩ በገለልተኝነት ማረፊያቱ የሚከተሉትን መፅለጫ ጽግታዎችን ይሙላል።
 - ሀ. ከባለጉዳዮቹ ጋር ወይም ከአማካሪዎቻቸው ጋር ያለው ግንኙነት፣ ገለልተኝነቱንና ነፃ ሆኖ ጉዳዩን የማየት ስሜቱን ይገልጻል ብሎ የሚገመት ጉዳይ ካለ ይህንኑ፤
 - ለ. አለመግባባት በተፈጠረበት ቱቲጂ በቀዳሚ ሆነ በተሸገረ ጽሑፍ ጽግታም የጥቅም ግንኙነት አለኝ የሚለውን ማናቸውንም ሁኔታ፤
 - ሐ. አለመግባባት በተፈጠረበት ጉዳይ ወይም ሂደት ላይ ጥላቻ ወይም ቅሬታ ካለ።
3. ተቋሙ አጁዲኬተር ሆኖ የተመረጠው ሰው ያቀረበውን የሹመት መቀበልና የገለልተኝነት ማረጋገጫ ጥያቄ እንደደረሰው ወዲያውኑ ለባለጉዳዮቹ ያሳውቃል። ማናቸውም ባለጉዳይ በተሰጠው መግለጫ ላይ አስተያየት ካለው በ10 ቀን ውስጥ ለተቋሙ ማቅረብ አለበት፤ ከዚህ ውጭ ካውንስሉ የተገኘውን ምርጫ ያረጋግጣል።
4. ከላይ በንዑስ ቁጥር 3 የተሰጠው የጊዜ ገደብ ከተጠናቀቀ በኋላ አጁዲኬተሩ በገለልተኝነት መግለጫው ላይ ያሰፈረው አስተያየት በአጁዲኬተርነት ለመሾም አያበቃውም የሚባል ካልሆነና ባለጉዳዮቹም በተሰጠው የጊዜ ገደብ ምንም አስተያየት ካላቀረቡ፣ ተቋሙ የአጁዲኬተሩን መመሪያ ያፀድቃል። ከዚህ በተለየ ሁኔታ ካለ ግን ካውንስሉ በአጁዲኬተሩ ተቀባይነት ላይ ውሳኔ ይሰጣል።

አንቀጽ 15 - አጁዲኬተርን ስለመቃወም

1. አጁዲኤተሩ ጉዳዩን በገለልተኝነት አያይም የሚል ተቋውሞ ከአንደኛው ባለቶቴጃ ከቀረበ፣ ባለጉዳዩ አጁዲኤተሩ ቀለልተኛ አለመሆኑን ከተገነዘበበት ጊዜ ጀምሮ በ15 ቀናት ውስጥ ለተቃውሞው ምክንያት የሆኑትን ምክንያቶች ጭምር በመዘርዘር ውሳኔ እንዲሰጥለት ለተቋሙ በፅሁፍ ለማቅረብ ይችላል።
2. ተቋሙ የቀረበውን ተቃውሞ ለአጁዲኤተሩና ለሌላው ባለቶቴጃ ገደብ ተቋብ በማስቀመጥ በጉዳዩ ላይ ያላቸውን አስተያየት እንዲያቀርቡ ማድረግ ይኖርበታል። ካውንስሉ በቀረበው ተቃውሞ ላይ ውሳኔውን ይሰጣል።
3. በአጁዲኤተሩ ላይ ቅረብ ተቃውሞ በአግባቡ የቀረበ ተቃውሞ መሆኑን ካውንስሉ ካረፉባቸው፣ አጁዲኤተሩ እንዲገሳና እሱ በተመረጠበት አካሄድ በሌላ አጁዲኤተር እንዲተካ ያደርጋል።

አንቀጽ 16 - አጁዲኤተሩ ሥራውን ስለመልቀቅ

1. አጁዲኤተሩ በማናቸውም ጊዜ ለተቋሙ የፅሁፍ ማስጠንቀቂያ በመስጠት ሥራውን ሊተው ይችላል።
2. አጁዲኤተሩ እንዲወሰን የቀረበለት ጉዳይ በአንድም ሆነ በሌላ መልኩ ከዚህ በፊት በሌሎች አማራጭ ያለመግባባት መፍቻ መንገዶች ካሉ ጉዳይ ጋር አንድ አይነት ወይም ተመሳሳይ ከሆነ፣ አጁዲኤተሩ ከሥራው መነሣት ይኖርበታል።
3. አጁዲኤተሩ ሥራውን እንደማይቀጥል በመግለፅ ከላይ በንዑስ አንቀጽ 1 ማስጠንቀቂያ ከሰጠ፣ አጁዲኤተሩ በሌላ ጁተካል። አጁዲኤተሩ ጉዳዩን እንዲያይ ተሰጠውትን ሰነዶች ካልመለሱ ተቋሙ የያዘውን የሰነድ ግልባጭ ኮፒ አድርጎ ለአዲሱ በመስጠት አጁዲኤተሩን ሥራውን ለማስቀጠል ይችላል።

አንቀጽ 17 - አጁዲኤተሩን በሌላ ስለመተካት

1. አጁዲኤተሩ ከዚህ በታች ከተዘረዘሩት ምክንያቶች በአንዱ ወይም በሌላ ሊተካ ይችላል፡-
 - ሀ. ሹመቱን ከተቀበለ በኋላ ሥራውን ቢለቅ፣
 - ለ. ቢቆምም ትፋክ ካላቸኘ፣
 - ሐ. ካውንስሉ በአጁዲኤተሩ ገለልተኝነት ላይ የቀረበበትን ተቃውሞ ሲናገሩት፣
 - መ. አጁዲኤተሩ በዚህ ደንብ የተጠቀሱትን ግዴታዎቹን ሊወጣ ካልቻለ፣ ወይም በሌላ ክፍተት ችግር ካውንስሉ ሲያሰናብተው፣

ሠ. አጁዲኬተሩ ቢሞት፣ ወይም ጉዳዩን ለማየት የአቅም ወይም ሌላ ክፍተት ችግር ሲገጥመው፣

2. ከላይ በተራ ቁጥር አንድ ከተዘረዘሩት ምክንያቶች አንደኛው እንኳ ቢከሰት፣ ተቋሙ የአጁዲኬሽኑን ሥራ ሊያስቆመው ይችላል።
3. አጁዲኬተሩ ሥራውን እንደለቀቀ፣ ካውንስሉ አጁዲኬተሩ ለሠራው ሥራ የሚገባውን ክፍያ ተምኖ እንዲከፈለው ይወስንላታል።

አንቀጽ 18 - የአጁዲኬተሩ/ሮቹ አሰያዦም ሂደት

1. ለተቋሙ ሊከፈለው የሚገባው የቅድሚያ ክፍያ እንደተከፈለ ተቋሙ የቀረበለትን የአጁዲኬሽን ጥያቄና የክስ ማመልከቻና ከመልስ ሰጭው የቀረበውን መልስና ማስረጃዎች በሙሉ ለአጁዲኬተሩ/ሮቹ ማስተላለፍ ይገባዋል።
2. አጁዲኬተሩ/ወይም የአጁዲኬተሮች ጉባኤ ሥራውን የሚጀመረው ቀንና፣ ጊዜውን፣ አጀማመሩንና፣ አጁዲኬሽኑ ማረጋገጫውን ቦታና ቋንቋውን፣ አጁዲኬሽኑ የሚወስደውን ጊዜና አሰራሩን የሚገልፅ ቃለጉባኤ በመያዝ ይሆናል።

አንቀጽ 19 - የአጁዲኬተሩ ሥልጣንና ተግባር፣

1. አጁዲኬተሩ የቀረበለትን ጉዳይ መርምሮ የሚወስነው ባለጉዳዮቹ ካደረጉት ውል አንጻርና ለውሉ ተፈጻሚ ከሆነው ሕግ አንጻር ይሆናል።
2. አጁዲኬተሩ ጉዳዩን መርምሮ ውሳኔ ለመስጠት ይጠቅማሉ ያላቸውንና አስፈላጊ ናቸው ያላቸውን መረጃዎችና ሕጎች ሁሉ ሊመለከት ይችላል። ይህንንም ለማድረግ ማናቸውንም ባለጉዳይ ጠቃሚ ናቸው ያላቸውን መረጃዎች፣ የቀረበውን ክስ ጁም መከላከያ የሚደግፍ ወይም የሚያጠናክር መረጃ እንዲቀርብለት ሊጠይቅ ይችላል።
3. አጁዲኬተሩ የአጁዲኬሽኑን የአካሄድ ስርዓት አስመልክቶ የሚከተሉትን የመወሰን ሥልጣን ይኖረዋል፡-

- ሀ. አጁዲኬሽኑ ለአሠራሩ አመቺ ማህተን ጉዳዮች በማጤን አጁዲኬሽኑ የሚካሄድበትን ቋንቋ የመወሰን፣
- ለ. በቀረበው ጉዳይ ላይ ውሳኔ ለመስጠት ይበጃሉ ያላቸውን ሠነዶች እንዲቀርብለት ባለጉዳዮቹን የመጠየቅ፣
- ሐ. ስብሰባ የመጥራት፣ አለመግባባት በተፈጠረበት ጉዳይ ላይ የመስክ ጉብኝት ማካተት፣ ማቃቀም ማካሄት፣

- መ. ከስብሰባው ወይም ከመስክ ጉብኝቱ ወይም በቃል ርዕይ በኋላ ለአጁዲኬሽኑ ሂደት ይጠቅማሉ ያላቸው የሥነ-ሥርዓት አካሄዶች የመወሰን፤
- ሠ. ባለጉዳዮቹን ወይም ተወካዮቻቸውንና በምስክርነት የተቆጠሩትን ሰዎች በ ቅደም ተከተል የመጥራትና የመስማት፤
- ረ. ባለጉዳዩ ማድረግ የሚገባውን እንዲያደርግ ተጠይቆ ባይፈፀም እንኳ በተፈጠረው አለመግባባት ላይ ውሳኔ የመስጠት፤
- ሰ. ሥራውን ለመሥራት አስፈላጊ ናቸው ያላቸውን ሥራዎች ሁሉ የመፈፀም፤

- 4. አጁዲኬተሩ በሥራው አፈፃፀም ሂደት የንግድ ሚስጥሮችንና በሚስጥር ሊጠበቁ የሚገባቸውን መረጃዎችን በሚስጥር የመያዝ ግዴታ አለበት።
- 5. የአጁዲኬሽኑ ሂደት የሚመለከቱ ሥርዓቶችን የመወሰን ሥልጣን ያለው አጁዲኬተሩ ነው። አጁዲኬሽኑ ሦስት አባላት ባሉት ጉባኤ የሚካሄድ ከሆነ የሚከተሉትን ሥነ-ሥርዓት በድምፅ ብልጫ ይወስናሉ።
- 6. ለአለመግባባቱ መነሻ የሆነው ል ከሁለት በላይ ተዋዋዮች ያሉት ሲሆን፤ ጁሀ ደንብ እንደአግባቡ በባለጉዳዮቹ ስምምነት ተግባራዊ ሊሆን ይችላል።

አንቀጽ 20 - ስለቃል ርዕይ

- 1. ባለጉዳዮቹና አጁዲኬተሩ በሌላ አኳኋን ካልተስማሙ በስተቀር የቀረበው ቶቴጅ ላጁ ቃል ጽኑነቱ።
- 2. አጁዲኬተሩ በሌላ አኳኋን ካልወሰነ በስተቀር፤ የቃል ክርክር መካሄድ ያለበት አጁዲኬተሩ ወይም ሰብሳቢው ከመልስ ሰጭው የቀረበው መልስና ማስረጽ በ ሰ 15 ቀን ውስጥ ይሆናል።
- 3. አጁዲኬሽኑ በሦስት አጁዲኬተሮች የሚካሄድ ከሆነ፤ ቃል ርዕይ ሚካሄዱ ሁሉም አጁዲኬተሮች በተገኙበት ይሆናል። ሆኖም አንደኛው አጁዲኬተር ሊገኝ ካልቻለና ባለጉዳዮቹ ከተስማሙ፤ ቃል ርዕይ በሁለቱ አጁዲኬተሮች ሊካሄድ ይችላል።
- 4. ከሁለቱ ወገኖች አንደኛው ባለቶቴጅ በቃል ርዕይ ወይም በሌላ ቀጣይ ሂደት እንዲገኝ ተነግሮት ለመቻላት ፈቃደኛ ካልሆነ፤ ጁም ካልተቸነ፤ የአጁዲኬሽን ሂደቱ በሌለበት ጁቀዓ ላል።
- 5. አጁዲኬተሩ ቃል ርዕይን ሂደት የመምራት ሙሉ ሥልጣን አለው።

6. አጁዲኬተሩ በባለጉዳዮች የክርክር ሂደት ላይ ሁሉንም ወገኖች ፍትሐዊ በሆነ ሁኔታና ከአድልዎ ነፃ በሆነ መልኩ የማስተናገድና እያንዳንዱ ወገን በሂግቱ እኩል ቅጥል ቅጥሰጠው መሆኑን የማረጋገጥ ግዴታ አለበት።
7. ማናቸውም ባለጉዳይ በእራሱ ወይም በተወካዩ አማካኝነት የቃል ክርክር ላጁ ሊካባል ይችላል።
8. ከቃል ባርባሩ በኋላ ባለጉዳዮቹ ስላቀረቡት ክርክር ሁኔታ አጭር መግለጫ እንዲያቀርቡ አጁዲኬተሩ ሊጠይቃቸው ይችላል።

አንቀጽ 21- አዲስ የክስ ጥያቄ ስለማቅረብ

1. ባለጉዳዩ የአጁዲኬሽን ስርዓቱ እየተካሄደ ባለበት ጊዜ ተጨማሪ ቅጥስ ዓቅቄ ቢቀርብ፣ አጁዲኬተሩ በተፈ ማሪ ቅቀረበው ቅጥስ ዓቅቄ ከውሉ ጋር ግንኙነት ባለው ቅጁም ከውሉ የመነጨ ጉዳይ ስለመሆኑ ይወሰናል።
2. አጁዲኬተሩ ማናቸውንም ቅጥስ ዓቅቄ የሚቀበለው ዓቅቄው በፅሁፍ ሲቀርብለት ብቻ ነው።

ቅጥስ አራት

አጁዲኬሽን ውሳኔ አሰጣጥ

አንቀጽ 22- የውሳኔ አሰጣጥ

1. አጁዲኬሽኑ በሦስት ሰዎች የሚካሄድ ከሆነ፣ አጁዲኬተሮቹ አንድ አይነት ውሳኔ ላይ ለመድረስ ጥረት ማድረግ አለባቸው። ይህ ካልተቻለ ውሳኔው በድምፅ ብልጫ ይወሰናል።
2. በድምፅ የተለየው አጁዲኬተር በድምፅ የተለየበትን ምክንያት በተለየ ሪፖርት ማቅረብ አለበት። ሆኖም የተቃዋሚው አስተያየት የውሳኔው አካል ሆኖ አይቆጠርም፣ ለባለጉዳዮቹ ግን እንዲቀውቁት ይደረጋል።
3. በድምፅ የተለየው አጁዲኬተር ምክንያቱን አለመግለጥና ቅጥሱን ከመስጠት ወይም ተግባራዊ ከማድረግ አያግደውም።

አንቀጽ 23- የውሳኔው ፎርምና ሊያካትታቸው የሚገቡ ጉዳዮች፣

1. የአጅዲኤተሩ ውሳኔ በፅሁፍ ሆኖ ቀንና ዓመተ ምህረት ይኖረዋል፤ ውሳኔው በተጨማሪ የሚከተሉትን ማካተት ይኖርበታል፡-
 - ሀ. የባለጉዳዮቹንና ተወካዮች ካሏቸው የተወካዮቻቸውን ስም፤
 - ለ. የአጅዲኤሽኑን ስምምነት፤
 - ሐ. አጅዲኤሽኑ የተካሄደበትን ቦታ፤
 - መ. አለመግባባቱ ስለተፈጠረበት አጭር መግለጫ፤ በቶቴ ላጁ ለባለ ጉዳዮቹ ስለቀረበው አቋምና እንዲወስንላቸው ስላቀረቡት ጥያቄ፤
 - ሠ. ለውሳኔው የተሰጠው ምክንያት፤
 - ረ. ለውሳኔው ጠቃሚ የሆኑ የውል አንቀጾች፤
 - ሰ. ለውሳኔው አሰጣጥ ታሳቢ የተደረጉ ሂደቶች፤
 - ሸ. አጅዲኤተሩ ውሳኔው ላይ ለመድረስ የተከተላቸው ሥነ-ሥርዓቶች፤
 - ቀ. በሂደቱ ላይ ከባለጉዳዮቹ የቀረቡ የመረጃ ዝርዝሮች፤
 - በ. ለአጅዲኤሽኑ የወጣውን በተቋሙ የተተመነውን ወይም በባለጉዳዩ ስምምነት የተደረሰበት ወጭ ስለአሸፋፈኑ፤
 - ተ. ውሳኔ የተሰጠበት ቀን፤ ቦታና የአሰጣጡ ሁኔታ፤
 - ቸ. የአጅዲኤተሩ ወይም የአጅዲኤተሮቹ ስምና ፊርማ፤
2. ውሳኔው አጅዲኤተሩ የደረሱበትን ግኝትና ለውሳኔ አሰጣጡ ምክንያት የሆኑትን ሁኔታዎች መግለጽ ይኖርበታል፡፡
3. ቅ-ሳኔው በአጅዲኤተሩ ወይም በአጅዲኤተሮች ወይም በድምን ብልቅ ባሳለፉት አጅዲኤተሮች መፈረም ይኖርበታል፡፡

አንቀጽ 24 - ውሳኔ የመስጫ የጊዜ ገደብ

አጅዲኤተሩ የቀረበውን አለመግባባት መርምሮ ውሳኔውን በቅ-ሉ በተቀሰቀሱ ቅጽ ተቆጠብ በፀፅ ቢበቅ በአንቀጽ 11/5/ ከተጠቀሰው የጊዜ ገደብ ጀምሮ በ90 ቀን ውስጥ መስጠት አለበት፡፡ ሆኖም የተሰጠውን የጊዜ ገደብ ባለጉዳዮቹ ተስማምተው ሊያራዝሙት ይችላሉ፡፡ በቅህ ቅ-ሳኔ ላይ ለመድረስ ባለጉዳዮቹ ከአጅዲኤተሩ ፉር ጁ በቅ-ሉ ቅጽም ዓይነትና ውስብስብነት ሌሎችንም ታሳቢዎች ከግምት ውስጥ ያስገባሉ፡፡

አንቀጽ 25 - ውሳኔን ስለማሳወቅ

1. አጅዲኤተሩ የሰጠውን ውሳኔ የተዋዋዮችን ብዛትና ተቋሙን ግምት ውስጥ ያስገባ ኦርጅናልና ውሳኔ ብዛት ለተቋሙ ቅርባል፡፡
2. ለተቋሙ በአጅዲኤተሩ የተሰጠው ውሳኔ በደረሰው በ5 የሥራ ቀናት ውስጥ ውሳኔውን ለባለጉዳዮች ያሳውቃል፡፡

አንቀጽ 26 - የውሳኔ እርማት ወይም አተረጎም

1. አጁዲከተሩ ራሱ ለባለጉዳዮቹ በተሰጠው ውሳኔ ውስጥ የአፃፃፍ፣ የሂሳብ ስሌት፣ የአቀማመጥና የመሳሰሉ ስህተቶች እንዳሉበት ከተገነዘበ፣ ውሳኔው ለአባላቱ ከደረሰባቸው ቀን ጀምሮ በ30 ቀናት ውስጥ ንጹረም ርፉል።
2. ከላይ በተራ ቁጥር አንድ የተጠቀሱትን የመሳሰሉ ስህተቶች መኖራቸውን ከባለጉዳዮቹ አንደኛው ወገን ውሳኔው ከደረሰው ቀን ጀምሮ ባሉት 3ወ ቀናት ስዓ እንዲታረም ለመጠየቅ ይችላል።
3. አጁዲከተሩ ወይም ሰብሳቢው ጥያቄውን ከተቀበለ በላ፣ ሌላው ወገን በጥያቄው ላይ አስተያየቱን እንዲሰጥበት ቀን ቆርጦ ጥያቄ ያቀርብለታል።
4. ማናቸውም በውሳኔው ላይ ያለን ስህተት የማረም ወይም የአተረጎም ጥያቄ ሌላው ባለጉዳይ አስተያየቱን እንዲሰጥ ከተወሰነለት የጊዜ ገደብ አንስቶ በ30 ቀን ውስጥ ርማቱን ወይም አተረጎሙን መስጠት ይኖርበል። ሆኖም ባለጉዳዮቹ በስምምነት ለእርማት ወይም ለአተረጎም የተሰጠውን የጊዜ ገደብ ሊያራዝሙ ይችላሉ።
5. አፃ ቴኬተሩ በውሳኔው ላይ እርማት ወይም ትርጉም ከሰ፣ የውሳኔው ቋ መቆር ሚምረ እርማቱ ወይም ትርጉሙ ከተሰጠበት ጊዜ ጀምሮ ይሆናል።

አንቀጽ 27 - ውሳኔው ለቀጣይ ክርክር ሊቀርብ ስለመቻሉ

ባለጉዳዮች በሌላ አኳኋን ካልተሰማሙ በስተቀር በአጁዲኬሽን የተወሰነ ውሳኔ ለቀጣይ የፍ/ቤት ክርክር ወይም ለግልግል ዳኝነት ሊቀርብ አይችልም።

አል አምስት

ልል

አንቀጽ 28 - ለአጁዲኬተሩ የሚከፈል ዋጋ፣

1. ለአጁዲኬተሩ የሚከፈለ ዋጋ በሰዓት ሊተመን ወይም በቁርጥ ሊሆን ይችላል።

2. ጉዳዩ በሦስት አጁዲኬተሮች በሚታይ ጊዜ በባለ ጉዳዮቹ በሌላ አኳኋን ካልተወሰነ በስተቀር፣ እያንዳንዱ አጁዲኬተር እኩል ክፍያ ተመን ይደረግለታል።
3. ለአጁዲኬሽን የሚወጣውን ወጭ ሁሉ ባለጉዳዮቹ በጋራ ይሸፍናሉ።

አንቀጽ 29 - የቀን ክፍያ ተመን፣

አ. ሚ. ሰ. በሰ. እንዲሆን ከተወሰነ፣ ባለጉዳዮቹ በሌላ አኳኋን ካልተስማሙ በስተቀር የአጁዲኬተሩ የክፍያ ተመን በሰዓት ብር 200 /ሁለት መቶ ብር/ ይሆናል። በሰዓት የሚከፈለው ክፍያ የሚከተሉትን ያካትታል፡-

- ሀ. ከባለጉዳዮቹ ወይም ከተወካዮቻቸው ጋር የሚደረጉ ስብሰባዎችን፣
- ለ. ሥራ ቦታ ጉብኝትን፣
- ሐ. ቃል ርዕድን፣
- መ. የጉዞ ጊዜን፣
- ሠ. አጁዲኬተሮቹ ሦስት ሲሆኑ ስብሰባ የሚያካሂዱበትን ቋ፣
- ረ. ከባለጉዳዮቹ የቀረቡትን ሰነዶች መመርመርን፣
- ሰ. የአጁዲኬሽኑን ውሳኔ ዝግጅትን፣
- ሸ. የአጁዲኬሽኑን ሂደት ለማከናወን የሚደረጉ ተግባራትን፣

አንቀጽ 30 - የጉዞና የሌሎች ወጭዎችን ክፍያ በሚመለከት፣

1. ከላይ በአንቀጽ 30 የተገለፀው ቢኖርም፣ አጁዲኬተሩ የአጁዲኬሽኑን ሥራ ለማከናወን ከሚኖርበት ቦታ አለመግባባት ወደተፈጠረበት ቦታ ለሚረታው የአውሮፕላን ጉዞ ላወጣው ወጭ በኢኮኖሚ ለሰ ሂሳብ ጁተካለታል።
2. ባለጉዳዮቹ በሌላ አኳኋን ካልተስማሙ በስተቀር ለአጁዲኬሽኑ ሥራ የወጣ ማናቸውም ወጭ ለአገር ውስጥ መጓጓዣ፣ ለሆቴልና ምግብ፣ ለውጭ አገር የስልክ ጥሪና ለፋክስ ለኩሪየር ቻርጅ፣ ለፎቶ ኮፒ፣ ለ ስታና ለቪዲዮ ለመሳሰሉት አጁዲኬተሩ በሰ ጁተካለታል።

አንቀጽ 31 - የአከፋፈል ሁኔታ፣

1. ባለጉዳዮቹ የአጁዲኬሽኑ ሂደት በተቋሙ አማካኝነት እንዲፈፀምላቸው ከተስማሙ፣ ተቋሙ ለሚሰጠው አገልግሎት በአንቀጽ 32/6/ በተጠቀሰው መሠረት ባለጉዳዮቹ ለአጁዲኬሽን ሂደቱ የሚወጣውን የአጁዲኬተሩንም ወጭ ጭምር በቅድሚያ እንዲከፍሉ ሊያደርግ ይችላል።

ሀ. ባለጉዳዮቹ በዚህ ካልተስማሙ አጁዲኬተሩ በጁም እያንዳንዱ አጁዲኬተር በባለቶቹ ሊተኩሉት የሚገባውን ወጭ የያዘ ኢንቮይስ ለባለጉዳዮቹ በመላ

□ክ□□ እንዲፈጸም ይደረጋል። □ክ□ም ከእያንዳንዱ ስብሰባ፣ □መስ□ ጉብኝት፣ የቃል ክርክር ወይም ውሳኔ በኋላ ይፈጸማል።

ለ. □ክ□□ በአጁዲኤተሩ ወይም ከአጁዲኤተሮቹ የቀረበው ኢንቮይስ ከተሰጠበት ቀን ጀምሮ ባሉት 30 ቀን ውስጥ ይከፈላል።

2. ማናቸውም ባለጉዳይ የሚደርስበትን የአጁዲኤተር አበልና ሌሎች ወጭዎች ጥያቄው በደረሰው በ30 ቀናት ውስጥ ካልከፈለ አጁዲኤተሩ በዚህ ረገድ የሚኖረው ሌላው መብቱ እንደተጠበቀ ሆኖ፣ ለባለጉዳዮቹና ለሌሎች አጁዲኤተሮች የ7 ቀን ማስጠንቀቂያ በመስጠት ሥራውን ለማቆም ይችላል። ማናቸውም መከፈል የሚገባቸው ክፍያዎች እስኪከፈል ድረስ የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ ባለው የወለድ ተመን መሠረት □ለት ጁታሰብላቸዋል።

3. ለአጁዲኤሽን የሚደረጉትን አበሎችና ወጭዎች አንደኛ□ ባለቶቴጅ በሌላ□ እንዲተካለት የመጠ□ቅ መብቱ እንደተጠበቀ ሆኖ፣ ክፍያውን ሊሸፍን ይችላል።

4. ይህንን ክፍያ የሸፈነ ባለጉዳይ ሌላው መብቱ እንደተጠበቀ ሆኖ፣ ፅ□ታውን ያልተወጣው ወገን ለከፈለው ወገን ሂሳቡን በኢትዮጵያ ንግድ ባንክ የወለድ ተመን መሠረት ከነወለዱ □መመለስ ፅ□ታ አለበት።

5. ባለጉዳዮቹ አጁዲኤተሩ ሊጠይቅበት የሚገባውን የኢንቮይስ ፎርም፣ □ኢንቮይስ አድራሻ የሚያስፈልገው የኢንቮይስ ኮፒ ብዛትና የፋክስ ቁጥር ጭምር በቅድሚያ ለአጁዲኤተሩ □ሳ□ቁ□ል።

አንቀጽ 32 - ለአስተዳደራዊ አገልግሎት አጁዲኤተር ለመሾምና በአጁዲኤተሩ የሚቀርብ ተቃውሞን ለመወሰን ስለሚከፈል ክፍያ፣

1. ባለጉዳዮቹ አጁዲኤሽኑን ለማስተዳደር ተቋሙ ለሚያደርገው አስተዳደራዊ ወጭ፣ አጁዲኤተሩን መር□ ለመሾም፣ እንዲሁም በአጁዲኤተሩ ላጁ የሚነሳውን ተቋ□ሞ መርምሮ ውሳኔ ለመስጠት ለተቋሙ ክፍያ ይከፍላሉ።

2. ተቋሙ ለሚሰ□□ ለእያንዳንዱ የአጁዲኤሽን አገልግሎት ባለጉዳዮቹ በዚህ ደንብ በአባሪ ሁለት በተያያዘው ስንጠረዥ የተተመነውን □ክ□ ጁ□ንማሉ።

3. ከባለጉዳዮቹ በአንደኛ□ ወገን ተቋሙ አጁዲኤተር እንዲሾምለት ሲ□□ቅ፣ ተቋሙ በአጁዲኤተርነት ከመዘገባቸው አጁዲኤተሮች መካከል መርጦ ይሾምለ□ል። ለ□ህም አገልግሎት በዚህ ደንብ በአባሪ ሁለት ስንጠረዥ ህህ የተተመነውን ክፍያ ያስከፍላል።